

מז'נווה עד שכם

והקריירים של מלון הייט בהר הצופים. לרגע זה הם ייחלו מתחילת הסיור. אבל פרק הזמן שניתן להם למנוחה והתאוששות היה קצר ביותר. שעי תיים ויאללה, ההרצאות והשקופיות כבר מחכות. המרצים המשושפשים הכינו תשובה לכל שאלה של המשתתפים, אבל אותנו הטרידה שאלה מסוג אחר. האם באמת חשב מאן דהו מיוזמי הסכם ז'נווה שניתן לשכנע את הש"סניק הממוצע בה"חזרת העיר העתיקה בירושלים תמורת ניירות והבטחות? וגם אם ישכנעו מאן דהוא (והיה אחד כזה); "למה שלא תלכו לדבר עם מרן הגר"ע יוסף ולשכנע אותו לתמוך בהסכם", שאל נציג ש"סי תמים אחד בהתרגשות) איזו השלכה תהיה לכך על עמדותיה של מפלגה שהעומד בראשה מב"טיח לפרוש מהקואליציה "ברגע שרק ידברו על ירושלים"?

מתברר שליוזמי הסכם ז'נווה יש זמן ומשאבים להשקעה לטווח ארוך. שוחרי השלום פועלים במובן זה כמו מייסונים (על דרך המשל בלבד. ביילין ואריאלי הם יהודים כשרים וצינונים אדריקים לא פחות מנתניהו, ליברמן ואריה אלדר). הם עצמם אומרים מראש שהמטרה היא לא לשנות את תפיסת עולמם של השומעים. די להם שהמא"זינים ייחשפו למידע שלא היה לפנייהם קודם לכן וייתנו את דעתם עליו. ישכנעו, הנה מה טוב. לא ישכנעו, לפחות ההתנגדות המובנית שהייתנה לשומעים קודם לכן תרוכך. המלון והסעודות הם חלק בלתי נפרד מהעניין.

גם המעמד הזוטר של הנוכחים לא מפריע למ"ארגנים. ההפך. את צמרת ש"ס הם מראש לא מח"פשים במפגשים כאלה. הם זקוקים לאנשי שטח שהמסר שייטופף באוזניהם יחלחל כלפי מעלה וכלפי מטה. בבחינת שלח לחמך על פני המים כי ברכות הימים תמצאהו רטוב. ביילין ושות' מוכ"נים לחכות.

מי אתה כדורא פארם

מה שמדיד שינה מעיניהם של יוזמי ההסכם הוא המצב הדמוגרפי. בלילות מסוימים הם ר"אים בתוך כמה שנים רוב ערבי מוצק בכל השטח שבין הים והירדן. הם לא מוכנים לקבל מצב של רוב השולט על מיעוט ואין להם ספק שגם העולם לא ישלים עם שלטון של מיעוט. העובדה שבכ"מה מהמדינות הסובבות אותנו שולט מיעוט על רוב (בירדן רוב פלסטיני, בסוריה רוב סוני הנשלט על ידי מיעוט עלווי), לא נספרת אצלם. הם, כך אומרים, באו לחיות ומוכנים להגן רק על מדינה דמוקרטית.

המוטו המרכזי הוא שמירת הרוב היהודי. האמת שקצת מוזר לשמוע אדם בעל ערכים אוניברסליים מערביים, שרת אצלו היא עניין למתפללי בתי כנסת, כמו יוסי ביילין מדבר בלהט על מדינה עם רוב יהודי. על צביון יהודי בנורמה האורתודוכ"סית הוא לא מוכן לשמוע, בחוק השבות הוא מוכן

ירושלים. קטע זה, להבדיל בין קודש לחול, הוא 'הכותל המערבי' של מתנגדי הגדר וארגוני השמ"אל בארץ ובעולם.

עשרות, אם לא מאות, מגיעים לשם מדי יום ומעניקים יופי של פרנסה לקיוסקים שצצו שם כמו פטריות. הם שומעים שם הסברים מפי המ"דריכים הישראליים והפלסטינים, מצטלמים ליד כתובות הגרפיטי שעל הגדר ויש המהדרין אף לתחוב פתקים בין האבנים. אם תישכח אבו דיס, תישכח שמאלם.

וכל כך למה? מפני שהגדר עוברת בתוככי הכפר ו'חותכת' אותו כמו נקניק פרוס ב'שפע שוק' שלפני החרם. גדר הביטחון הענקית מפ"רידה בין חמולות לבין עצמן, מחלקת משפחות ומונעת מעבר של תושבים מצד לצד. זעקת המעונים בוקעת לשמים (כמיוחד אלה שרוצים לעבור לצד הישראלי ולקבל ביטוח לאומי), אך היא מתנפצת על אדישותו של הציבור הישראלי. והעולם שותק.

צחוק הגורל הוא שמי שהתעקש על הצבת הגדר בתוך הכפר ולא מחוצה לו, מה שהיה אולי מועיל יותר לעניין הביטחוני, היה ראש העיר דאז אהוד אולמרט. זה דרש כי הגדר תוצב על הקו המוניציפלי הרחב של ירושלים רבתי ולא מטר אחד קודם. גם הוא הבין שמה שבפנים, יהיה גם בהסדר מדיני ומה שלא, יישאר בחוץ.

ברבות הימים והמעטפות הוא חזר בתשובה גם על 'חטא' זה. קיבל עליו תיקונים וסיגופים במ"י

שטחים מהגדה המערבית לצורך הקמת יישובים יהודיים חדשים. הוא אומר פן ירבו, והש"סניקים המשתתפים בסיור טוענים כנגדו, כן ירבו.

הנתונים שהוא מציג ממרומי גבעת התיטורה ונקודות התצפית האחרות של הסיור גורמים לנו לחשוב קצת אחרת על הצמח מתל השומר. מסתבר שאלמלא טירוף ההינתקות שאחז בשרון קשישא בערוב ימיו, חובה גמורה הייתה מוטלת עלינו להתאסף ברחבת הכותל המערבי או להקיף שבע פעמים את קבר רחל בחוט אדום ולהתפלל להחלמתו.

תכנית הגדר המקורית של שרון, זו שתוכ"נה להתבצע גם לאחר ההינתקות, אמורה הייתה לחבר לישראל קרוב לעשרים אחוז משטח הגדה המערבית. לצרכי ביטחון גרידא ניתן היה להסתפק בתוואי מצומצם הרבה יותר, שההפרש בינו לקו הירוק הוא בין כמה מאות מטרים לכמה קילומטרים.

אך תכנית שרון נכשלה. משתי סיבות: גברה ידם של מגישי העתירות מחוגי 'השלום' שהצליחו לשכנע את שופטי הבג"ץ במטרות האמיתיות של הקמת הגדר. וההתנגדות הבינלאומית החריפה לסיפוח דה-פקטו של שטחים נרחבים כל כך לישראל.

התוצאה הנראית בבירור מנקודות התצפית היא גדר טלאים בלתי מושלמת שפרצותיה קר"ראות למחבלים וקירותיה כמו עומדים ושואלים למה אנו קיימים. במובן זה יש תמימות דעים בין

תריסר ומחצה אישים מהשורה הראשו"נה של הדרג השלישי בש"ס, מדרגן סגן ראש עיר ומטה, נקבצו ובאו, ביום חמישי שעבר, אל גבעת התיטורה המשקיפה בור"אכה מודיעין, להתבשל שם כחום היום. מי שלא חטף שם את מכת השמש קיבל הזדמנות נוספת על גג הקבר של שמואל הנביא. השחומים שב"חבורה (שהרי בעסקי ש"ס מדובר) ששרדו גם את זה, קיבלו את הבומבה בראש מעל פסגת הר הזיתים שלום לך ירושלים. ככה יעשה למי שחשב שהוא בא לימי עיון ונופש על חשבון יוזמי הסכם ז'נווה ולמד על בשרו שאין ארוחות חנים, גם לא כשהמיומן בא מחסידי אומות האולם.

את הסיור לאורך גדר ההפרדה, ממודיעין עד ירושלים, מוביל בבטחה אל"מ (מיל). שאול ארי"אלי, לשעבר מח"ט רב עלילות ופניונים (השתתף בפניו ימית ובהתנתקות), חבר מנהלת השלום של אהוד ברק וכיום מנכ"ל סיוורים ומרצה מטעם מטה 'כן להסכם'.

אריאלי הוא שועל שטח המכיר את כבישי יו"ש שביליה ויישוביה לא פחות טוב מזמביש וכצ'לה גם יחד. כמותם הוא יודע את כל השיטות להקמת יישובים חדשים והרחבתם מתחת לאף האמריקני ועל אפם וחמתם של ארגוני השמאל והפלסטינים. למותר לציין שלא מחשבותיהם מחשבותיו ושמ"חתם היא עיצבונו. ולהפך.

אריאלי עושה את מסלול ההיכרות עם גדר ההפרדה בתדירות של פעמיים בשבוע במשך שני תיים. הוא וחבריו פועלים בלהט דתי לשכנע את הציבור בישראל בחשיבותם של כמה דפים שני כתבו באולם דיונים ממוזג בז'נווה הקרירה לפני מספר שנים. תוכן הדפים הוא הצעה להסכם שלום קבע ותום הסכסוך בין ישראל והפלסטינים.

על הנייר, ניתן להשיג את השלום המיוחל בקלי קלוטו. שתי מדינות לשני עמים. גבולות 67 עם תיקונים של עד שלושה אחוזים שיכללו את הריכוזים היהודיים הגדולים (75 אחוז שלא יפונ) וישולמו לפלסטינים בחילופי שטחים. גולת הכותרת היא כמובן בירה פלסטינית בשכור"נות הערביות במזרח ירושלים והעיר העתיקה, לא כולל הרובע היהודי והכותל המערבי שיישאר בריבונות יהודית.

ובאשר למיליוני הפליטים? אלה ייקלטו במ"דינה הפלסטינית ובמספרים מסוימים בתוך הקו הירוק באופן פרופורציונלי לקליטתם במקומות אחרים. הכול מוכן. רק לחתום ולגשת לשלם בקופה.

ואיפה נמצאים בסרט הזה חאלד משעל ואי"סמעיל הנייה שיש להם תכניות סופיות אחרות ליישוב הסכסוך? ולמה לא הסכים מיסטר ערפאת על הסכם שמעניק לו הרבה יותר? את השאלות המטריות האלה מבקש מנכ"ל הסיור להשאיר לשלבים המאוחרים של המפגש.

מה שחשוב לו בשלב זה הוא להוכיח שגדר הה"פרדה איננה רק צורך ביטחוני, אם בכלל, אלא ני"סיון מדיני של ישראל לספח לתחומה כמה שיותר



רוצים להשפיע מלמטה. נציגי ש"ס ביום עיון של יוזמי 'הסכם ז'נווה'

לונות מפוארים והיום נשבעים בשמו כל שוחרי השלום המובהקים. אומרים שבשיחות עם אבו מאזן הוא איחד מחדש את אבו דיס כחלק מב"רת פלסטין שחוכרה לה יחדיו להר הבית ולעיר העתיקה.

המומים מהשמש וגודש האינפורמציה זחלו הש"סניקים אל חדר האוכל והאולמות הממוזגים

אריאלי ויריביו המתנחלים. שניהם רואים בתוואי הגדר הנוכחית יצור כלאיים שאין בו לא ביטחון ולא קביעת עובדה מדינית.

כמו שאי אפשר לסיור תיירים יהודים בארץ הקודש בלי ביקור במקומות הקדושים, כך אי אפשר לו ל'סיור שלום' מסוג זה בלי ביקור בקטע הגדר העובר בתוך הכפר אבו דיס המשקיף על